

Nezabúdajme na postihnutých minulým režimom

Na výročnej členskej schôdzi Maľokarpatskej organizácie Konfederácie politických väzňov Slovenska (KPVŠ) 14. novembra sme si pripomenuli pätnáste výročie 17. novembra, ktorým sa začalo odstraňovanie komunistickej diktatúry.

Všetkým občanom pripomínáme, že v období vlády komunistov, v rokoch 1948 - 1989, bolo u nás viac ako 150 tisíc ľudí postihnutých perzekúciami vtedajších štátnych orgánov. Popravených, zastrelených a umučených bolo viac ako 120 nevinných občanov. Vyše 70 000 bolo za údajné politické zločiny proti-právne odsúdených. Postihnutí boli aj ich príbuzní a blízki.

Komunistický režim padol, ale bez vyvodzovania právnej a morálnej zodpovednosti. Oslavuje sa "Boj proti fašizmu", no presadzuje sa snaha urobiť "hrubú čiaru za minulosťou", čím sa bráni vyšetrovaniu a napraveniu zločinov komunizmu, ktorý nebol o nič lepší.

Nezabúdajte na najviac postihnutých predchádzajúcim režimom a ich osudy nech sú mementom aj pre súčasníkov.

MO KPVŠ Pezinok

Otvorili supermarket Billa

V Pezinku s odstupom štyroch mesiacov po otvorení hypermarketu Tesco, dali do užívania veľkopredajňu Billa. V pomerne krátkom čase ju vybudovali v prízemí bývalého hotelu Grand v centre mesta. Zákazníci nové obchodné zariadenie so širokým sortimentom tovarov a predĺženým časom predaja iste privítali, čo napokon potvrdzuje aj pomerne vysoká návštevnosť.

(mo)

Učitelia o projekte Otvorte školu

Už druhýkrát sa na ZŠ Fándlyho ul. v Pezinku uskutočnilo pracovné stretnutie učiteľov partnerských škôl z Bagy v Španielsku, z Reykjavíku na Islande, z Kuressare v Estónsku a zo školy na Fándlyho ul. v Pezinku v rámci projektu *Otvorte školu*. Projekt v rámci programu Sokrates sa snaží zaradiť do vyučovacieho procesu učebné aktivity, ktoré dopĺňajú klasické vyučovanie, ako napríklad v minulom školskom roku tvorivé dielne pod názvom *Deň remesiel* zamerané na deti 1. stupňa.

V tomto školskom roku je činnosť zameraná na žiakov 2. stupňa a pracovná aktivita má názov *Imigranti*. Úlohou je zmapovať situáciu prisťahovalcov na Slovensko v posledných rokoch. Deti sa snažia zistiť príčiny ich príchodu, ako ich prijíma slovenská spoločnosť a ako sa dokázali v tomto, pre nich veľmi cudzom regióne zaradiť a aklimatizovať. V rámci projektu sa deti stretávajú so zaujímavými ľuďmi, ktorí im priblížia svoju pôvodnú vlasť a tiež pocity po príchode na Slovensko. Cieľom tejto časti projektu je

odbúravanje xenofóbie a výchova k tolerancii odlišností.

Úspešné zvládnutie projektu vyžaduje vysoký stupeň spolupráce medzi jednotlivými učiteľmi, ako aj spoluprácu školy s inštitúciami, ktoré môžu byť nápomocné.

Entuziazmus a kreativita zapojených učiteľov sú potrebnou devízou na úspešné zvládnutie projektu, ktorý tento rok vstúpil do tretieho, záverečného roka.

A. Golianová
ZŠ Fándlyho ul. Pezinok

Stručné dejiny Charitného domu

Koncom septembra tohto roku zanikol v Pezinku Charitný domov pre starých a chorých kňazov. Preto neuškodí, ak si pripomenieme jeho stručné dejiny.

Charitný domov bol umiestnený v budove kapucínskeho kláštora. Kapucíni prišli do Pezinka v roku 1674 a spočiatku užívali dnešný farský kostol Nanebovzatia Panny Márie. Až začiatkom 18. storočia si postavili vlastný kláštor s kostolom Najsvätejšej Trojice.

Zlomom v existencii Kláštora kapucínov bola noc z 13. na 14. apríla 1950, keď po zrušení takmer všetkých mužských reholí sústredili ich členov do centralizačných kláštorov. Pezinský kláštor sa stal tzv. trestným alebo internačným kláštorom pre predstavených reholí a tzv. reakčných rehoľníkov. Žilo tu pôvodne 18 kapucínov a k nim priviezli veľké množstvo rehoľníkov, takže ich bolo spolu až 120. Z hygienických a bezpečnostných dôvodov sa preto onedlho táto inštitúcia presťahovala do bývalého kláštora františkánov v Báci pri Šamoríne. V pezinskom kláštore medzitým zriadili preškoľovacie stredisko pre rehoľných bohoslovcov, internačný kláštor pre nepohodlných kňazov z pastorácie a napokon sústredovací kláštor pre rehoľné sestry odvezené z nemocníc. Bolo tu viacero reholí: vincentky, františkánky, anglické panny, vykupiteľky, spasiteľky, uršulínky, sestry sv. Kríža, dominiškánky, sestry sv. Ducha atď. Postupne odviezli všetky sestry okrem

Dcéry kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul - vincentky a zriadili tu charitný domov pre chorých a starých kňazov. Dozor nad nimi vykonávali štátni správcovia, ktorí zapisovali všetky návštevy. Tí museli po roku 1968 odísť. V 70. rokoch sa na mieste bývalej Útulne - divadelnej sály divadelného krúžku Poverello postavila nová budova Charitného domova. Vtedy prišiel za duchovného správcu a údržbára saleziánsky kňaz don František Kollár SDB. Postupom času sa na jeho mieste vystriedalo viacero kňazov. V roku 2003 bola v novej budove zriadená a trnavským pomocným biskupom Mons. Dominikom Tóthom posvätená Kaplnka Dobrého Pastiera. Na jar roku 2004 sa začalo s rušením ústavu. Ako prví sa vrátili starí rehoľníci k svojim mladším spolubratom. Išlo o saleziánov, františkánov, piaristov, tešiteľov, školských bratov, lazaristov, verbistov a kapucínov. Taktiež odišiel aj kňaz Banskobystrickej diecézy. Dnes žijú na rôznych miestach: v Beckove, Trnave, Bratislave, Galante - Hodoch, Nitre, Spišskej Kapitule, Topoľčanoch, Marianke, Veľkom Šariši.

Poodchádzali aj Dcéry kresťanskej lásky a starostlivosť o zostávajúcích kňazov Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy a Nitrianskej diecézy prevzali sestry Inštitútu Preblahoslavenej Panny Márie, nazývané aj anglické panny. Tieto sestričky odišli s kňazmi koncom septembra do kňazského domova na Arcibiskupskom úrade v Trnave.

V októbri presťahovali do bratislavského kapucínskeho kláštora posledných dvoch starých kňazov, členov rehole kapucínov. Jeden z nich, do roku 1950 gvardián pezinského kláštora a v roku 1968 pezinský kaplán páter Alojz Karol Horváth po mne odovzdal všetkým Pezinčanom svoj odkaz, že sa bude za nich modliť a posielal im svoje požehnanie.

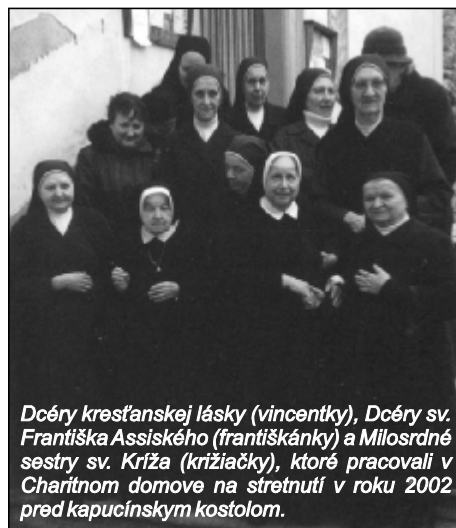
Sestry vincentky však z Pezinka načisto neodišli. Šesť ich ostáva aj so svojim duchovným správcom v Betánii na Rázusovej ulici. Určite treba na tomto mieste spomenúť sestry, ktoré tu prežili takmer celý život: s. Notburga Galbavá, ktorá tu bola od roku 1958 a s. Irmína Gallová, ktorá tu bola od roku 1955. Mnohí Pezinčania si ju pamätajú ako kostolníčku Kapucínskeho kostola.

V bývalom Charitnom domove žili a zomreli mnohé významné osobnosti. Spomeniem aspoň tie najvýznamnejšie: spišský pomocný biskup ThDr. Štefan Barnáš, spisovateľ a provinciál rehole piaristov P. Jozef Branický SchP, novinár a publicista vdp. Jur Koza Matejov, provinciál saleziánov a spisovateľ don Andrej Dermek SDB,

tajne vysvätený biskup vdp. Anton Richter a mnohí iní.

V Charitnom domove mnohí prežili veselú i smutnú chvíľu. Z tých veselých spomeniem aspoň jednu, ktorú mi rozprávala s. Pulchéria Kolenová DKL, dnes v Nitrianskom Pravne: kapucíni mali ešte pred likvidáciou kláštora kocúra. Bol to kocúr, ktorý bol pánom v kláštore. Ostal tam aj po zriadení Charitného domova. Pani správkyňa ho však nemala rada. Raz prichádzala do Charity a kocúr behal po chodbe. Uvidela to jedna sestra spasiteľka a kocúra si schovala pod odev. Pani správkyňa jej povedala: "Je dobré, že toho kocúra schováivate. Ale keď ho už schováivate, mali ste mu schovať aj chvosť!"

Peter Sandtner

Dcéry kresťanskej lásky (vincentky), Dcéry sv. Františka Assiského (františkánky) a Milosrdné sestry sv. Kríža (križiacky), ktoré pracovali v Charitnom domove na stretnutí v roku 2002 pred kapucínskym kostolom.